

GLOSSARY of the European Convention on Human Rights Eiropas Cilvēktiesību konvencijas terminu VĀRDNĪCA

English-Latvian
Latvian-English

Angļu-Latviešu
Latviešu-Angļu

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

GLOSSARY
of the European Convention
on Human Rights
Eiropas Cilvēktiesību konvencijas
terminu
VĀRDNĪCA

English-Latvian
Angļu-Latviešu

Latvian-English
Latviešu-Angļu

All requests concerning the reproduction or translation of all or part of this document should be addressed to the Directorate of Communication (F-67075 Strasbourg Cedex or publishing@coe.int). All other correspondence concerning this document should be addressed to the Secretariat of the Directorate General Human Rights and Rule of Law.

Cover and layout: Document and Publications Production Department (SPDP), Council of Europe

© Council of Europe, March 2017
Printed at the Council of Europe

English-Latvian

A

abduction	nolaupīšana
abolition of the death penalty	nāvessoda atcelšana
absence of a public hearing	(lietas) neskatīšana atklātā tiesas sēdē
absence of intention to pursue petition	nevēlēšanās uzturēt sūdzību
absence of right to compensation	tiesības uz zaudējumu atlīdzinājumu neesamība
<i>absentia [in]</i>	(lietas iztiesāšana) personas prombūtnē
absolutely necessary	absolūti nepieciešams
absolute rights	absolūtās tiesības
abuse of the right of petition	sūdzības iesniegšanas tiesības ļaunprātīga izmantošana
access to court	tiesas pieejamība
access to information	informācijas pieejamība
access to relevant files	atbilstošo materiālu pieejamība
accessibility	pieejamība
acquittal at first instance	attaisnošana pirmās instances (tiesā)
action for damages	prasība par zaudējumu atlīdzināšanu
<i>actio popularis</i>	vispārības labā celta prasība
adequate facilities	nepieciešamie līdzekļi
adequate time	nepieciešamais laiks
adjourn the case	atlikt lietas izskatīšanu
administrative detention	administratīvā aizturēšana
administrative practice	administratīvā prakse
administrative proceedings	administratīvā tiesvedība/lieta
admissibility criteria	(lietu) pieņemamības kritēriji
admissible/ililty/decision	lēmums par (lietas) pieņemamību
admit (evidence)	pieļaut (pierādījumus)
adoption of a judgment	sprieduma pieņemšana
adversarial trial/adversarial hearing	sacikstes principā balstīta tiesvedība
after conviction	pēc notiesāšanas
age of criminal responsibility	vecums, kurā iestājas kriminālatbildība
aim	mērķis
alcoholics	alkoholiķi
aliens	ārzemnieki/ārvalstnieki
allegation	apgalvojums
allocate	iedalīt

allowance
alternative civil service
anonymous petition
appeal on a point of law
appellant
applicability
applicable provisions
applicant
applicant State party
application for release from detention
apprehension
arbitrariness
arbitrary action
arbitrary arrest/detention
arbitrary deprivation of liberty
arguable claim
arrest
arrest warrant
assault
asylum-seeker
award compensation/damages

pabalsts
alternatīvais dienests
anonīma sūdzība
kasācijas sūdzība
(apelācijas) sūdzības iesniedzējs
piemērojamība
piemērojamie noteikumi
sūdzības iesniedzējs
sūdzības iesniedzējvalsts
lūgums atbrīvot no apcietinājuma
aizturēšana
patvaļība
patvaļīga rīcība
patvaļīga aizturēšana/apcietināšana
patvaļīga brīvības atņemšana
pirmšķietami pamatota sūdzība
aizturēšana
aizturēšanas orderis
uzbrukums
patvēruma meklētājs
zaudējumu atlīdzinājuma piešķiršana

B

bailiff
bankruptcy
biased
bill of indictment

binding judgment
bringing before competent authority
bringing before competent legal authority
brought promptly before judge or other officer authorised by law to exercise judicial power

tiesu izpildītājs
bankrots
neobjektīvs
lēmums par personas saukšanu pie kriminālatbildības (apsūdzība)
saistošs spriedums
nodot kompetentām iestādēm
nodot kompetentām tiesību aizsardzības iestādēm
nodot nekavējoties tiesnesim vai citai amatpersonai, kura saskaņā ar likumu ir pilnvarota veikt tiesu varas funkcijas

C

capital punishment case case-law cassation appeal causal link change religion or belief charged with criminal offence charges child born out of wedlock choice of the legislature circumstances of the case civil proceedings civil rights and obligations civilian substitute service civil service claim coercion (administrative) collective complaint collective exercise of freedom of expression collective punishment commit an offence Committee of Ministers common ground comparable situation compatibility with the Convention compensation competent court competent legal authority complaint composition compulsory compulsory labour concurring opinion conditional release conditions of detention conduct of the proceedings	nāves sods lieta tiesu prakse kasācijas sūdzība cēloņsakarība mainīt reliģisko piederību vai ticību apsūdzība noziedzīgā nodarījumā apsūdzība bērns, kurš nav dzimis laulībā likumdevēja varas izvēle lietas apstākļi civilā tiesvedība/civillieta civilās tiesības un pienākumi sk. "alternative civil service" civildienests sūdzība piespiedu ietekmēšana kolektīva sūdzība kolektīvi īstenota izteiksmes brīvība kolektīvs sods izdarīt sodāmu nodarījumu/ likumpārkāpumu Ministru Komiteja kopīga izpratne salīdzināmi apstākļi atbilstība Konvencijai atlīdzinājums kompetenta tiesa kompetenta tiesību aizsardzības iestāde sūdzība sastāvs piespiedu piespiedu darbs (tiesneša) atsevišķās piekritošās domas nosacīta atbrīvošana apstākļi apcietinājumā/ieslodzījumā tiesvedības/lietas norise

confidentiality	konfidencialitāte
conscientious objection	atsacīšanās (dienēt) pārliecības dēļ
conscientious objector	persona, kura atsakās (dienēt) pārliecības dēļ
constitute	veido
constitutional proceedings	konstitucionālā tiesvedība/lieta
constitutionality	atbilstība konstitūcijai
continued detention	turpmāka turēšana apcietinājumā
continued examination not justified	turpmāka izskatīšana nav attaisnojama
continuing situation	ilgstoša situācija
control of use of property	īpašuma izmantošanas kontrole
conviction	notiesāšana
convincingly demonstrate	pārliecinoši pierādīt
costs and expenses	izmaksas un izdevumi
Court holds ...	Tiesa nolemj...
court of appeal	apelācijas tiesa
criminal charge	izvirzītā apsūdzība
criminal offence	noziedzīgs nodarījums
criminal proceedings	krimināla tiesvedība/krimināllieta
custody of children	aizgādība par bērnu
custody record	aizturēšanas protokols
custody suite	aizturēšanas izolators

D

date of lodging of a complaint	sūdzības iesniegšanas datums
death penalty	nāves sods
decision	lēmums
default interest	nokavējuma procenti
defamation	neslavas celšana
defence from unlawful violence	aizstāvēšana pret nelikumīgu vardarbību
defence through legal assistance	aizstāvība, izmantojot juridisku palīdzību
defend in person	aizstāvēt sevi pašam
defendant state party	atbildētājvalsts
degrading punishment	pazemojošs sods
degrading treatment	pazemojoša apiešanās
delays in payment of compensation for expropriation	kavēšanās izmaksāt kompensāciju par piespiedu atsavināšanu

delays in the proceedings	kavēšanās tiesvedībā
deliver a judgment	pasludināt spriedumu
democratic society	demokrātiska sabiedrība
demonstration	demonstrācija
denial of access to lawyer	liegta iespēja izmantot advokāta palīdzību
deprivation of liberty	brīvības atņemšana
deprivation of possession	īpašuma atņemšana
deprivation of property	īpašuma tiesību atņemšana
derogable rights and freedoms	tiesības un brīvības, no kurām var atkāpties
derogation	atkāpe
derogation in time of war or other public emergency	atkāpe kara vai cita ārkārtas stāvokļa gadījumā
destruction of possessions and home	īpašuma un mājokļa iznīcināšana
detention on remand	apcietinājums (pirmstiesas)
determine	izskatīt/noteikt
determination	izskatīšana/noteikšana
diligence	rūpīgums
diplomatic assurances	diplomātiskās garantijas
directly imputable to the local authorities	(prettiesiskas darbības) tieša attiecināšana uz vietējām pārvaldes iestādēm
disability pension	invaliditātes pensija
(forced) disappearance	(piespiedu) pazušana
disciplinary proceedings	disciplinārlieta
disclosure of identity	identitātes izpaušana
discrimination	diskriminācija
dismissal	atbrīvošana/atlaišana
dismissal from civil service	atbrīvošana no amata civildienestā
dismissal of appeal on points of law	kasācijas sūdzības noraidīšana
dispute	strīds
dissemination	izplatīšana
dissenting opinion	(tiesneša) atsevišķās nepiekrītošās domas
dissolution (of an association, political party, etc.)	(biedrības, politiskās partijas utt.) likvidēšana
documentary evidence	dokumentēti pierādījumi
domestic legislation	vietējie tiesību akti
double jeopardy	tiesības netikt divreiz tiesātam vai sodītam/ne bis in idem

drug addicts
duties and responsibilities
duty solicitor

narkomāni
pienākumi un atbildība
dežurējošais advokāts

E

educational supervision
effect lawful arrest
effective access to a court
effective domestic remedy

effective remedy
effectiveness of investigation
into (murder)
enforceable judicial decision
enforcement proceeding
engagements undertaken by parties
environment
elections by secret ballot
equality before the law
equality of arms
equitable basis
established by law
examination of the appeal
examination of circumstances
examination of witnesses
examine all the facts arguing for or
against
examine the second set of proceedings
excessive length of proceedings
exclusion of press
exclusion of public
execution
exercise the jurisdiction
exemption from exhaustion
of domestic remedies
exhaust domestic remedies

exhaustion of domestic remedies

pāraudzināšanas nolūks
tiesiski aizturēt
praktiska pieejamība tiesai
efektīvas iekšējās tiesību apstrīdēšanas
vai pārsūdzības iespējas
efektīva tiesību aizsardzība
(slepkavības) izmeklēšanas efektivitāte

izpildāms tiesas nolēmums
(tiesas nolēmumu) izpildes process
saistības, kuras puses ir uzņēmušās
vide
aizklātas vēlēšanas
vienlīdzība likuma priekšā
pušu līdztiesība
taisnības apsvērumi
ar likumu izveidots
sūdzības izskatīšana
apstākļu izvērtēšana
liecinieku nopratināšana
izvērtēt visus faktus, kuri liecina par vai
pret
izskata otru tiesvedību/lietu
pārmērīgs tiesvedības ilgums
preses klātbūtnes aizliegšana
publikas klātbūtnes aizliegšana
izpilde
īstenot jurisdikciju
atbrīvošana no iekšējo apstrīdēšanas vai
pārsūdzības iespēju izsmelšanas
izsmelt iekšējās apstrīdēšanas vai
pārsūdzības iespējas
iekšējo apstrīdēšanas vai pārsūdzības
iespēju izsmelšana

expel
expiry of time-limit
expropriation
expulsion
extend the detention on remand
extent strictly required by situation

extensive
extradition
extraterritorial jurisdiction

izraidīt
termiņa notecējums
piespiedu atsavināšana
izraidīšana
pagarināt apcietinājuma termiņu
apmērā, kuru uzskata par absolūti nepieciešamu
plašs
izdošana
ekstrateritoriāla jurisdikcija

F

fair hearing
fairness of proceedings
family life
feeling of fear, anguish and inferiority
final domestic decision
forced evacuation
forced labour
forensic expert
form/join trade unions

foreseeability
found a family
free assistance of an interpreter
free elections
free legal assistance
friendly settlement
freedom of association
freedom of conscience
freedom of correspondence
freedom of expression
freedom of movement
freedom of opinion
freedom of peaceful assembly
freedom of religion
freedom of the press
freedom of thought
freedom to choose a place of residence

taisnīga lietas izskatīšana
taisnīgs tiesas process
ģimenes dzīve
baiļu, ciešanu un bezspēcības sajūta
galīgais iekšējais nolēmums
piespiedu evakuācija
piespiedu darbs
tiesu eksperts
dibināt arodbiedrības/iestāties
arodbiedrībās
paredzamība
dibināt ģimeni
bezmaksas tulka pakalpojums
brīvas vēlēšanas
bezmaksas norīkota aizstāvja palīdzība
mierizlīgums
biedrošanās brīvība
pārliecības brīvība
tiesības uz sarakstes neaizskaramību
izteiksmes brīvība
pārvietošanās brīvība
uzskatu brīvība
miermīlīgas pulcēšanās brīvība
ticības/reliģijas brīvība
preses brīvība
domu brīvība
brīvība izvēlēties dzīvesvietu

freedom to impart ideas
freedom to impart information
freedom to manifest religion
freedom to receive ideas
freedom to receive information
friendly settlement
fundamental freedoms
fundamental values of a democratic society
fundamental defect in proceedings

brīvība izplatīt idejas
brīvība izplatīt informāciju
brīvība nodoties reliģijai
brīvība saņemt idejas
brīvība saņemt informāciju
mierizlīgums
pamatbrīvības
pamatvērtības demokrātiskā sabiedrībā

būtiskas kļūdas procesā / būtisks
pārkāpums procesā

G

general interest
general principles of international law
general principles of law recognised by civilized nations
genuine requirement
The Government
grant applicant's claim
grant legal aid
gross violations
grounds "relevant" and "sufficient"
group of individuals
guarantees to appear for trial

vispārējās intereses
vispārējie starptautisko tiesību principi
vispārējie tiesību principi, kurus atzīst civilizētās nācijas
patiesas intereses
valdība
apmierināt sūdzības iesniedzēja prasību
piešķirt juridisko palīdzību
būtiski pārkāpumi
"būtiski" un "pietiekami" iemesli
fizisku personu grupa
līdzekļi, kas nodrošina ierašanos tiesā

H

harassment
has not sufficient means
heavier penalty
high contracting party
higher tribunal
hinder the exercise of the right of petition
holding facility
home
humiliating punishment

uzmākšanās
nav pietiekamu līdzekļu
smagāks sods
augstā līgumslēdzēja puse
augstāka tiesu instance
kavēt tiesības iesniegt sūdzību izmantošanu
brīvības atņemšanas iestāde
mājoklis/dzīvoklis
pazemojošs sods

ill-treatment of detainees/in custody
illegal detention
impartial tribunal
impartiality of a judge
imposition of fine
imprisonment
impunity
imputability
in accordance with law
in force
in the capacity of
inability to secure compliance with the judgment
inadmissibility
inapplicability
incitement to hatred and hostility
indemnification
independent tribunal
individual
individual application/petition
individual measures
ineffectiveness of remedies
information in detail
information in language understood
information on charge
information on nature and cause of accusation
information on reasons for arrest
inhuman punishment
inhuman treatment
inter-State case
interests of justice
interests of members
interests of society as a whole
interference
interim measure
international obligations

vardarbīga apiešanās ar aizturētajiem
prettiesiska aizturēšana
objektīva tiesa
tiesneša objektivitāte
soda uzlikšana
ieslodzījums
nesodāmība
attiecināmība
atbilstoši likumam
spēkā esošs
ar ... pilnvarām
nespēja nodrošināt sprieduma ievērošanu
nepieņemamība
nepiemērojamība
kūdišana uz naidu un vardarbību
atlīdzināšana
neatkarīga tiesa
fiziska persona
individuālā sūdzība
individuālie pasākumi
tiesību aizsardzības neefektivitāte
detalizēta informācija
informācija saprotamā valodā
informācija par izvirzīto apsūdzību
informācija par izvirzītās apsūdzības raksturu un iemeslu
informācija par aizturēšanas iemesliem
cietsirdīgs sods
cietsirdīga apiešanās
starpvalstu lieta
tiesvedības intereses
dalībnieku intereses
visas sabiedrības intereses
ierobežojums / iejaukšanās
pagaidu (aizsardzības) pasākums
starptautiskās saistības

interrogation
intimidation

pratināšana
iebidēšana

J

join trade unions
joint opinion
judge or other officer exercising
judicial power
judgment
judgments are essentially declaratory
in nature
judicial authorities
judicial officer
judicial review
jurisdiction of states
jurisdiction of the Court
jurisprudence
just satisfaction
justified by the public interest
in a democratic society
justify the interference
juvenile delinquency

iestāties arodbiedrībās
kopējās domas
tiesnesis vai cita amatpersona, kura veic
tiesu varas funkcijas
spriedums
spriedumi pēc to dabas ir deklaratīvi
tiesu varas iestādes
tiesu varas amatpersona
izskatīšana tiesā
valstu jurisdikcija
Tiesas jurisdikcija / lietu piekritība Tiesai
jurisprudence / tiesu prakse
taisnīgs atlīdzinājums
pamatoti ar sabiedrības interesēm
demokrātiskā sabiedrībā
attaisnot (tiesību) ierobežojumu
nepilngadīgo likumpārkāpumi

L

lack of a public hearing
lack of diligence
lack of effective access to a tribunal
lack of effective remedy /
investigation / oral hearing
lack of promptness of information
language which an accused
understands
lapse of time
lawful arrest or detention
lawful order of a court
lawful restrictions
lawfulness of proceedings

atklātas tiesas sēdes neesamība
rūpības trūkums
efektīvas pieejas tiesai trūkums
efektīvas tiesību aizsardzības /
izmeklēšanas / mutvārdu tiesas sēdes
(procesa) neesamība
nekavējošas informēšanas trūkums
apsūdzētajam saprotama valoda
pēc (noteikta) laika
tiesiska aizturēšana vai apcietināšana
likumīgs tiesas nolēmums
likumīgi ierobežojumi
tiesvedības tiesiskums

lawyer	advokāts
legal aid or assistance	juridiska palīdzība
legal obligation	juridiski/tiesiski saistošs pienākums
legality of detention	apcietinājuma likumība
legitimate aim	leģitīms mērķis
legitimate purpose	leģitīms nolūks
length of civil / criminal proceedings	civilās/kriminālās tiesvedības ilgums
length of detention on remand	apcietinājuma ilgums
length of pre-trial detention	pirmstiesas apcietinājuma ilgums
level of jurisdiction	tiesu instances
liability	atbildība
liable under the Convention	no Konvencijas izrietoša atbildība
liberty of movement	pārvietošanās brīvība
liberty of person	personas brīvība
licensing of broadcasting, television and cinema enterprises	radioraidījumu, televīzijas raidījumu un kino demonstrēšanas licencēšana
life	dzīvība
life of the community	sabiedrības dzīve
life of the nation	nācijas dzīve
life sentence	mūža ieslodzījums
limitation on use of restrictions on rights	tiesību ierobežojumu piemērošanas robežas
limitations to protect democratic society	ierobežojumi, lai aizsargātu demokrātisku sabiedrību
limitations to protect the rights of others	ierobežojumi, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības
limited jurisdiction	ierobežota jurisdikcija/kompetence
living instrument	"dzīvs" tiesību instruments
local needs and conditions	vietējās vajadzības un apstākļi
<i>locus standi</i>	tiesības celt prasību / iesniegt sūdzību
lodge an application	iesniegt sūdzību
loss of property	īpašuma zaudējums

M

make financial award	piešķirt finansiālu atlīdzību
maintaining the authority and impartiality of the judiciary	tiesu varas autoritātes un objektivitātes saglabāšana
manifestly ill-founded	acīmredzami nepamatots
manifest religion or belief	nodoties reliģijai vai pārliecībai

margin of appreciation
marriageable age
material damage
matter resolved
measures necessary in
the interests of children
measures of a general character
measures similar to expropriation

media
members of a minority group
members of administration
members of armed forces
members of police
memorandum
mental anguish/suffering
merits of individual application /
inter-state application
merits of the complaint
military service
minimum degree of protection to which
citizens are entitled under the rule of
law in a democratic society
minimum level of severity
minor offence
minority
minors
miscarriage of justice
moderate physical punishment
monitoring of prisoners'
correspondence / telecommunications/
telephones
moral damage
morals

rīcības brīvība
laulājamo minimālais vecums
mantisks kaitējums/zaudējumi
strīds ir atrisināts
pasākumi, kas nepieciešami bērnu
interesešu nodrošināšanai
vispārēja rakstura pasākumi
pasākumi, kas līdzīgi piespiedu
atsavināšanai
masu informācijas līdzekļi
minoritāšu grupai piederošas personas
personas, kas ir valsts pārvaldes sastāvā
personas, kas ir bruņoto spēku sastāvā
personas, kas ir policijas sastāvā
memorands
garīgas ciešanas
individuālās sūdzības/ starpvalstu
sūdzības būtība
sūdzības būtība
militārais dienests
minimālais aizsardzības līmenis, uz kuru
pilsoņiem ir tiesības demokrātiskā un
tiesiskā sabiedrībā
minimālā smaguma pakāpe
maznozīmīgs nodarījums
minoritāte
nepilngadīgie
tiesas kļūda
vidēji smags miesas sods
cietumnieku korespondences/
telekomunikāciju/telefonu uzraudzība

morālais kaitējums
tikumība

N

narrow interpretation
national authority
national court
national law

šaura interpretācija
valsts institūcija / iestāde
nacionālā tiesa
nacionālais likums

national minority
national origin
national security
nationalisation
nature of punishment
nature of interference
ne bis in idem/non bis in idem principle

necessary in a democratic society
negative obligation
negotiations
new or newly discovered facts
no significant disadvantage
non-derogable rights and freedoms

non-enforcement
non-exhaustion
non-exhaustion of domestic remedies

non-governmental organisation
non-official summary
non-pecuniary damage
normal civic obligations
notification
notification of a derogation
null and void
nulla poena sine lege
nullum crimen sine lege

nacionālā minoritāte / mazākumtautība
valstiskā izcelsme
valsts drošība
nacionalizācija
soda raksturs
ierobežojuma raksturs
tiesības netikt divreiz tiesātam vai sodītam / non bis in idem princips
nepieciešams demokrātiskā sabiedrībā
negatīvs pienākums
pārrunas
jauni vai jaunatklāti apstākļi
nav būtiska kaitējuma
tiesības un brīvības, no kurām nevar atkāpties
neizpildīšana
neizsmelšana
nacionālo tiesību aizsardzības līdzekļu neizsmelšana
nevalstiska organizācija
neoficiāls kopsavilkums
nemantisks kaitējums
parastie pilsoniskie pienākumi
paziņojums, deklarācija
paziņojums par atkāpšanos
spēkā neesošs
sodišanas nepieļaujamība bez likuma
aizliegums atzīt par vainīgu par likumā neparedzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu

O

objective and reasonable justification
obligation of performing military service
obligation prescribed by law
observance
obtain attendance of witnesses
officer authorised by law to exercise judicial power

objektīvs un saprātīgs attaisnojums
pienākums pildīt militāro dienestu
likumā paredzēts pienākums ievērošana
panākt liecinieku klātbūtni
amatpersona, kura saskaņā ar likumu ir pilnvarota veikt tiesu varas funkcijas

Ombudsman
oral hearing
oral submission
order release
ordinary courts
originate
other status
outstanding interest
outweigh

Tiesībsargs
mutvārdu tiesas sēde (process)
mutvārdu paskaidrojumi
nolemt atbrīvot
vispārējās jurisdikcijas tiesas
rasties/izcelties
cits stāvoklis
ārkārtēja vērtība/nesamaksātie procenti
atsvērt

P

parental authority
parents' religious and philosophical convictions
particular circumstances of the case
particular level of severity
peaceful assembly
peaceful enjoyment of possessions
pecuniary damage
Registry
penalty
periodic review of the continuing lawfulness of detention
permit for a demonstration
persons of unsound mind
physical integrity
physical liberty and security
physical punishment
physical suffering
pilot judgment
placement in custody
plea of inadmissibility

plot of land
pluralism in education
police surgeon
political activity
political asylum
political or other opinion

vecāku vara
vecāku reliģiskā pārliecība un filozofiskie uzskati
lietas sevišķie apstākļi
sevišķa smaguma pakāpe
miermīlīga pulcēšanās
tiesības uz īpašuma izmantošanu
materiālais zaudējums
Sekretariāts
sods
aizturēšanas tiesiskuma regulāra pārskatīšana
atļauja demonstrācijas norisei
garīgi slimas personas
fiziskā integritāte / neaizskaramība
fiziskā brīvība un drošība
fiziska rakstura sods
fiziskas ciešanas
pilotspriedums
ievietošana apcietinājumā
lūgums noraidīt (sūdzību) kā nepieņemamu
zemes gabals
izglītības pluralisms
ieslodzījuma vietas ārsts
politiskā darbība
politiskais patvērumš
politiskie vai citi uzskati

political party	politiskā partija
political rights	politiskās tiesības
positive obligations	pozitīvie pienākumi
possessions	manta/valdījums/īpašums
power of attorney	pilnvara
power to overturn decision of the court	tiesības atcelt tiesas lēmumu
practical and effective protection	praktiska un efektīva aizsardzība
prejudice interests of justice	apdraud tiesvedības intereses
pre-trial detention	pirmstiesas aizturēšana
preliminary objection / investigation	sākotnējie iebildumi/sākotnējā izmeklēšana
preparation of defence	sagatavošanās aizstāvībai
prescribed by law	noteikts ar likumu
present-day conditions	šā brīža situācija/apstākļi
presidential pardon	apžēlošana, ko veic Valsts prezidents
press	prese
pressing social need	neatliekama sabiedrības vajadzība
presumed paternity	paternitātes prezumpcija
presumption in respect of factors	aspektu prezumpcija
presumption of innocence	nevainīguma prezumpcija
prevent disorder	nepieļaut nekārtības
prevent escape	aizkavēt izbēgšanu
prevent unauthorised entry into country	nepieļaut nelikumīgu iecelošanu valstī
preventing the disclosure of information received in confidence	konfidenciālas informācijas izpaušanas nepieļaušana
prevention of crime	noziegumu nepieļaušana
prevention of disorder	nekārtību nepieļaušana
prevention of spreading of infectious diseases	infekcijas slimību izplatīšanās aizkavēšana
preventive detention	preventīva aizturēšana
<i>prima facie</i>	pirmšķietami
prisoner	cietumnieks/ieslodzītais
private life	privātā dzīve
procedural defect	procesuāls trūkums
procedural guarantees of review	lietas pārskatīšanas procesuālās garantijas
procedure prescribed by law	likumā paredzētā kārtība
prohibition of	aizliegums
prohibition of abuse of rights	tiesību ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums

prohibition of collective expulsion of aliens	ārvalstnieku / ārzemnieku kolektīvas izraidīšanas aizliegums
prohibition of discrimination	diskriminācijas aizliegums
prohibition of expulsion of a national	pilsoņa izraidīšanas aizliegums
prohibition of imprisonment for debt	aizliegums ieslodzīt parādu dēļ
prohibition of reservations	aizliegums izdarīt atrunas
prohibition of slavery and forced labour	verdžības un piespiedu darba aizliegums
prohibition of torture	spīdzināšanas aizliegums
prompt and detailed information	nekavējoties paziņota un detalizēta informācija
prompt judicial control	nekavējoša tiesas kontrole
prompt trial	tiesvedība bez kavēšanās
promptly	nekavējoties
promptly informed	nekavējoties informēts
proof beyond reasonable doubt	pierādījumi, kas izslēdz saprātīgas šaubas
property	īpašums
proportionality	samērīgums
proportionate to the legitimate aim pursued	samērīgs ar sasniedzamo leģitīmo mērķi
protection of health	veselības aizsardzība
protection of juveniles	nepilngadīgo aizsardzība
protection of morals	tikumības aizsardzība
protection of private life of the parties	pušu privātās dzīves aizsardzība
protection of property	īpašuma aizsardzība
protection of public order	sabiedriskās kārtības aizsardzība
protection of the rights and freedoms of others	citu cilvēku tiesību un brīvību aizsardzība
protection of the reputation of others	citu cilvēku cieņas aizsardzība
protection of the rights	tiesību aizsardzība
proved guilty according to law	vaina pierādīta saskaņā ar likumu
provided by law	noteikts ar likumu
provisional measure	pagaidu pasākums
psychiatric evidence	tiesu psihiatriskās ekspertīzes rezultāti
public	publisks
public authority	publiska institūcija/iestāde
public emergency	ārkārtas stāvoklis
public hearing	atklāta tiesas sēde
public interest	sabiedriskās intereses
public judgment	publiski pasludināts spriedums

public opinion	sabiedrības viedoklis
public order	sabiedriskā kārtība
public safety	sabiedriskā drošība
public service	sabiedriskais pakalpojums/valsts dienests
publicity	atklātība
pursue	uzturēt / izmantot
pursue a legitimate aim	izmanto leģitīmam mērķim

Q

qualified rights	tiesības, kuras nav absolūtas
quell riot or insurrection	savaldīt dumpi vai apvērsumu

R

racial discrimination	diskriminācija rases dēļ
<i>ratione loci</i>	(neatbilstība) pēc teritorijas principa
<i>ratione materiae</i>	(neatbilstība) pēc materiālo tiesību principa
<i>ratione personae</i>	(neatbilstība) pēc subjekta principa
<i>ratione temporis</i>	(neatbilstība) pēc temporālā principa
reasonable and objective justification	saprātīgs un objektīvs attaisnojums
reasonable intervals	saprātīgi laika posmi
reasonable relationship of proportionality	saprātīgs samērīguma līdzsvars
reasonable suspicion	pamatotas šaubas
reasonable time	saprātīgs termiņš
reasonableness of pre-trial detention	pirmstiesas aizturēšanas pamatotība
reasonably necessary to prevent fleeing	pamatots iemesls, lai nepieļautu bēgšanu
reasonably necessary to prevent offence	pamatots iemesls, lai novērstu likumpārkāpumu
reasoning	pamatojums/argumentācija
receive and impart information and ideas	saņemt un izplatīt informāciju un idejas
rectify the shortcomings	novērst trūkumus
redress	kompensācija
referral to Grand Chamber	lietas nodošana Lielajai palātai
refugee	bēglis
refusal	atteikums

regardless of frontiers	neatkarīgi no robežām
reimbursement	atmaksā
rejection of appeal	apelācijas sūdzības noraidīšana
rejection of one's application for release	noraidījums par lūgumu atbrīvot no apcietinājuma
release pending trial	pirmstiesas atbrīvošana
relevant domestic law	attiecīgie valsts tiesību akti
relevant domestic practice	attiecīgā valsts prakse
religion	relīģija
religious community	relīģiskā kopiena
religious instructions	relīģijas noteikumi
religious practice	relīģiskas vai rituālas ceremonijas
remand in custody	apcietinājums
rendition	pārsūtīšana
reopen the proceedings	atkārtota lietas ierosināšana
representative	pārstāvis
representative of Latvia at the European Court of Human Rights	Latvijas pārstāvis Eiropas Cilvēktiesību tiesā
reputation	cieņa
required by interests of justice	nepieciešams tiesvedības interesēs
residence	dzīvesvieta
reservations	atrunas
respect for correspondence	tiesības uz sarakstes neaizskaramību
respect for family life	tiesības uz ģimenes dzīves neaizskaramību
respect for home	tiesības uz mājokļa/dzīvokļa neaizskaramību
respect for parents' philosophical convictions	tiesības uz vecāku filozofisko uzskatu neaizskaramību
respect for private life	tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību
respondent state's jurisdiction and responsibility	Atbildētājvalsts jurisdikcija un atbildība
<i>restitutio in integrum</i>	iepriekšējā stāvokļa atjaunošana
restitution of property	īpašuma atjaunošana/atdošana
restriction on freedom of movement	pārvietošanās brīvības ierobežojums
restrictive interpretation	ierobežojoša interpretācija
retrial	lietas otrreizēja izskatīšana
retroactive application of criminal/civil law	civil-/krimināl-tiesību normu piemērošana ar atpakaļejošu spēku
retroactivity	piemērošana ar atpakaļejošu spēku

reunion of family
review by a court
review of lawfulness of detention
revision of an earlier judgment
right of access to
right of petition to
right to an effective remedy
right to individual application
right to liberty/security
right to marry
rights of defence
rule of law
rule of respect
ruling on an equitable basis

ģimenes atkalapvienošana
lietas pārskatīšana, ko veic tiesa
aizturēšanas tiesiskuma pārskatīšana
iepriekšēja sprieduma izvērtēšana
tiesības uz pieeju...
tiesības iesniegt prasību par...
tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību
tiesības iesniegt individuālo sūdzību
tiesības uz brīvību/drošību
tiesības stāties laulībā
aizstāvības tiesības
tiesiskums
cieņa
vadoties no taisnības apsvērumiem

S

safeguards against abuse
same as matter already examined
same as matter submitted to other
procedure
same conditions
scheme for free legal aid

scope of court review

search
secrecy of correspondence
secret ballot
secret surveillance
Secretary General
secure fulfilment of obligation
prescribed by law
secure the payment of contributions
or penalties
security of person
seizure of
self-defence
separate set of proceedings
service exacted in case of emergency

garantijas pret ļaunprātīgu izmantošanu
(sūdzība ir) tāda pati kā jau izskatīta lieta
(sūdzība ir) jau bijusi pakļauta kādai citai
procedūrai
vienādi nosacījumi
bezmaksas juridiskās palīdzības
programma
tiesas kompetence veikt lietas
pārskatīšanu
kratīšana
korespondences noslēpums
aizklāts balsojums
slepena novērošana
Ģenerālsēkretārs
nodrošināt likumā paredzētu saistību
izpildi
nodrošināt maksājumu vai sodu
samaksu
personas drošība
izņemšana
pašaizsardzība
atsevišķa tiesvedība/lieta
klausas ārkārtas stāvokļa gadījumā

service of a military character

servitūde

sick leave

signature and ratification

systemic problem

six-month period/rule

slavery

social origin

social security

special circumstances

speediness of review

stand for election

statement of fact

statute-barred

strictly necessary

strictly proportionate

striking out applications

substitute service

supplementary opinion

surrender

summon the witness

militāra rakstura dienests

nebrīve

prombūtne veselības dēļ

parakstīšana un ratificēšana

sistēmiska problēma

sešu mēnešu termiņš / noteikums

verdzība

sociālā izcelsme

sociālā drošība

sevišķi apstākļi

(lietas) izskatīšanas ātrums

kandidēt vēlēšanās

faktu izklāsts

(iestājies) noilgums

absolūti nepieciešams

absolūti samērīgs

svītrot (sūdzību) no Tiesā izskatāmo lietu saraksta

alternatīvais dienests

papildu viedoklis

padoties

uzaicināt (ar pavēsti) liecinieku

T

take proceedings

taken alone

taking of property

tax penalty

taxation

territorial integrity

testify at trial

third party

threat to applicant's life

threat to the life of the nation

time of emergency

time when the act or omission committed

torture

griezties tiesā

atsevišķi

īpašuma atņemšana

sods par nodokļu nemaksāšanu

nodokļu piemērošana

teritoriāla vienotība

liecināt tiesā

trešā puse

apdraudējums sūdzības iesniedzēja dzīvībai

apdraudējums nācījas pastāvēšanai

ārkārtas stāvoklis

darbības vai bezdarbības izdarīšanas brīdis

spīdzināšana

torture in police custody

trafficking in human beings

transfer of the property

transmit

treatment

trial within a reasonable time

tribunal established by law

spīdzināšana, atrodoties policijas uzraudzībā

cilvēku tirdzniecība

īpašuma nodošana

nodot

apiešanās

tiesāšana saprātīgās laika robežās

ar likumu izveidota tiesa

U

unanimously

unfairness of proceedings

unidentified perpetrator

uniform law

universal suffrage

unlawful detention

unlawfulness

unreasonably long (procedure)

use of force/violence

use of property

vienbalsīgi

netaisnīgs tiesas process

nenoskaidrotas personības pārkāpuma izdarītājs

vienots likums

vispārējās vēlēšanu tiesības

prettiesiska aizturēšana

prettiesiskums

nesamērīgi ilga tiesvedība

spēka / vardarbības pielietošana

īpašuma lietošana

V

vagrants

value judgment

values of a democratic society

victim

violation

vote

vulnerability

klaidoņi

vērtējums

demokrātiskas sabiedrības vērtības

upuris

pārkāpums

balss, balsojums

ievainojamība

W

waiver of the court fees

war or other public emergency threatening the life of the nation

well-being of the community

withdrawal of parental rights

atbrīvošana no tiesas nodevām

karš, vai cits ārkārtas stāvoklis, kas apdraud nācijas dzīvi

sabiedrības labklājība

vecāka tiesību atņemšana

without prejudice to the provisions of Article ...	neietekmējot ... pantā noteikto
witness	liecinieks
wording	teksts
work required of detainee	apcietinātajām personām uzdotais darbs
work required to be done during conditional release	darbs, kas veicams nosacītas atbrīvošanas laikā
worship	pielūgt

Latviešu/Angļu

A

absolūtās tiesības	absolute rights
absolūti nepieciešams	absolutely necessary
absolūti nepieciešams	strictly necessary
absolūti samērīgs	strictly proportionate
acīmredzami nepamatots	manifestly ill-founded
administratīvā aizturēšana	administrative detention
administratīvā prakse	administrative practice
administratīvā tiesvedība/lieta	administrative proceedings
advokāts	lawyer
aizgādība par bērnu	custody of children
aizkavēt izbēgšanu	prevent escape
aizklātas vēlēšanas	elections by secret ballot
aizklāts balsojums	secret ballot
aizliegums	prohibition of
aizliegums atzīt par vainīgu par likumā neparedzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu	nullum crimen sine lege
aizliegums ieslodzīt parādu dēļ	prohibition of imprisonment for debt
aizliegums izdarīt atrunas	prohibition of reservations
aizstāvēšana pret nelikumīgu vardarbību	defence from unlawful violence
aizstāvēt sevi pašam	defend in person
aizstāvība, izmantojot juridisku palīdzību	defence through legal assistance
aizstāvības tiesības	rights of defence
aizturēšana	apprehension
aizturēšana	arrest
aizturēšanas izolators	custody suite
aizturēšanas orderis	arrest warrant
aizturēšanas protokols	custody record
aizturēšanas tiesiskuma pārskatīšana	review of lawfulness of detention
aizturēšanas tiesiskuma regulāra pārskatīšana	periodic review of the continuing lawfulness of detention
alkoholiķi	alcoholics
alternatīvais dienests	alternative civil service
alternatīvais dienests	substitute service
amatpersona, kura saskaņā ar likumu ir pilnvarota veikt tiesu varas funkcijas	officer authorised by law to exercise judicial power
anonīma sūdzība	anonymous petition

apcietinājuma ilgums	length of detention on remand
apcietinājuma likumība	legality of detention
apcietinājums	remand in custody
apcietinājums (pirmstiesas)	detention on remand
apcietinātajām personām uzdotais darbs	work required of detainee
apdraud tiesvedības intereses	prejudice interests of justice
apdraudējums nācijas pastāvēšanai	threat to the life of the nation
apdraudējums sūdzības iesniedzēja dzīvībai	threat to applicant's life
(apelācijas) sūdzības iesniedzējs	appellant
apelācijas sūdzības noraidīšana	rejection of appeal
apelācijas tiesa	court of appeal
apgalvojums	allegation
apiešanās	treatment
apmērā, kuru uzskata par absolūti nepieciešamu	extent strictly required by situation
apmierināt sūdzības iesniedzēja prasību	grant applicant's claim
apstākļi apcietinājumā/ieslodzījumā	conditions of detention
apstākļu izvērtēšana	examination of circumstances
apsūdzētajam saprotama valoda	language which an accused understands
apsūdzība	charges
apsūdzība noziedzīgā nodarījumā	charged with criminal offence
apzēlošana, ko veic Valsts prezidents	presidential pardon
ar ... pilnvarām	in the capacity of
ar likumu izveidota tiesa	tribunal established by law
ar likumu izveidots	established by law
ārkārtas stāvoklis	public emergency
ārkārtas stāvoklis	time of emergency
ārkārtēja vērtība/nesamaksātie procenti	outstanding interest
ārvalstnieku / ārzemnieku kolektīvas izraidīšanas aizliegums	prohibition of collective expulsion of aliens
ārzemnieki/ārvalstnieki	aliens
aspektu prezumpcija	presumption in respect of factors
atbildētājvalsts	defendant state party
Atbildētājvalsts jurisdikcija un atbildība	respondent state's jurisdiction and responsibility
atbildība	liability
atbilstība konstitūcijai	constitutionality
atbilstība Konvencijai	compatibility with the Convention
atbilstoši likumam	in accordance with law

atbilstošo materiālu pieejamība	access to relevant files
atbrīvošana no amata civildienestā	dismissal from civil service
atbrīvošana no iekšējo apstrīdēšanas vai pārsūdzības iespēju izsmelšanas	exemption from exhaustion of domestic remedies
atbrīvošana no tiesas nodevām	waiver of the court fees
atbrīvošana/atlaišana	dismissal
atkāpe	derogation
atkāpe kara vai cita ārkārtas stāvokļa gadījumā	derogation in time of war or other public emergency
atkārtota lietas ierosināšana	reopen the proceedings
atklāta tiesas sēde	public hearing
atklātas tiesas sēdes neesamība	lack of a public hearing
atklātība	publicity
atļauja demonstrācijas norisei	permit for a demonstration
atlīdzinājums	compensation
atlīdzināšana	indemnification
atlikt lietas izskatīšanu	adjourn the case
atmaksa	reimbursement
atrunas	reservations
atsacīšanās (dienēt) pārliecības dēļ	conscientious objection
atsevišķa tiesvedība/lieta	separate set of proceedings
atsevišķi	taken alone
atsvērt	outweigh
attaisnošana pirmās instances (tiesā)	acquittal at first instance
attaisnot (tiesību) ierobežojumu	justify the interference
atteikums	refusal
attiecīgā valsts prakse	relevant domestic practice
attiecīgie valsts tiesību akti	relevant domestic law
attiecināmība	imputability
augstā līgumslēdzēja puse	high contracting party
augstāka tiesu instance	higher tribunal

B

baīļu, ciešanu un bezspēcības sajūta	feeling of fear, anguish and inferiority
balss, balsojums	vote
bankrots	bankruptcy
bezmaksas juridiskās palīdzības programma	scheme for free legal aid
bezmaksas norikota aizstāvja palīdzība	free legal assistance
bezmaksas tulka pakalpojums	free assistance of an interpreter
bēglis	refugee

bērns, kurš nav dzimis laulībā
(biedrības, politiskās partijas utt.)
likvidēšana
biedrošanās brīvība
brīvas vēlēšanas
brīvība izplatīt idejas
brīvība izplatīt informāciju
brīvība izvēlēties dzīvesvietu
brīvība nodoties reliģijai
brīvība saņemt idejas
brīvība saņemt informāciju
brīvības atņemšana
brīvības atņemšanas iestāde
būtiskas kļūdas procesā / būtisks
pārkāpums procesā
būtiski pārkāpumi
būtiski un pietiekami iemesli

child born out of wedlock
dissolution (of an association, political
party, etc.)
freedom of association
free elections
freedom to impart ideas
freedom to impart information
freedom to choose a place of residence
freedom to manifest religion
freedom to receive ideas
freedom to receive information
deprivation of liberty
holding facility
fundamental defect in proceedings

gross violations
grounds "relevant" and "sufficient"

C

cēloņsakarība
cieņa
cieņa
cietsirdīga apiešanās
cietsirdīgs sods
cietumnieks/ieslodzītais
cietumnieku korespondences/
telekomunikāciju/telefonu uzraudzība

cilvēku tirdzniecība
cits stāvoklis
citu cilvēku cieņas aizsardzība
citu cilvēku tiesību un brīvību
aizsardzība
civil-/krimināl-tiesību normu
piemērošana ar atpakaļejošu spēku
civilā tiesvedība/civillieta
civilās tiesības un pienākumi
civilās/kriminālās tiesvedības ilgums
civildienests

causal link
reputation
rule of respect
inhuman treatment
inhuman punishment
prisoner
monitoring of prisoners'
correspondence / telecommunications/
telephones
trafficking in human beings
other status
protection of the reputation of others
protection of the rights and freedoms
of others
retroactive application of criminal/civil
law
civil proceedings
civil rights and obligations
length of civil / criminal proceedings
civil service

D

dalībnieku intereses	interests of members
darbības vai bezdarbības izdarīšanas brīdis	time when the act or omission committed
darbs, kas veicams nosacītas atbrīvošanas laikā	work required to be done during conditional release
demokrātiska sabiedrība	democratic society
demokrātiskas sabiedrības vērtības	values of a democratic society
demonstrācija	demonstration
detalizēta informācija	information in detail
dežurējošais advokāts	duty solicitor
dibināt arodbiedrības/iestāties arodbiedrībās	form/join trade unions
dibināt ģimeni	found a family
diplomātiskās garantijas	diplomatic assurances
disciplinārlieta	disciplinary proceedings
diskriminācija	discrimination
diskriminācija rases dēļ	racial discrimination
diskriminācijas aizliegums	prohibition of discrimination
dokumentēti pierādījumi	documentary evidence
domu brīvība	freedom of thought
dzīvesvieta	residence
dzīvība	life
dzīvs tiesību instruments	living instrument

E

efektīva tiesību aizsardzība	effective remedy
efektīvas iekšējās tiesību apstrīdēšanas vai pārsūdzības iespējas	effective domestic remedy
efektīvas pieejas tiesai trūkums	lack of effective access to a tribunal
efektīvas tiesību aizsardzības / izmeklēšanas / mutvārdu tiesas sēdes (procesa) neesamība	lack of effective remedy / investigation / oral hearing
ekstrateritoriāla jurisdikcija	extraterritorial jurisdiction

F

faktu izklāsts	statement of fact
fiziska persona	individual
fiziska rakstura sods	physical punishment
fiziskas ciešanas	physical suffering
fiziskā brīvība un drošība	physical liberty and security
fiziskā integritāte / neaizskaramība	physical integrity
fizisku personu grupa	group of individuals

G

galīgais iekšējais nolēmums	final domestic decision
garantijas pret ļaunprātīgu izmantošanu	safeguards against abuse
garīgas ciešanas	mental anguish/suffering
garīgi slimas personas	persons of unsound mind
griezties tiesā	take proceedings
Ģenerālsekretārs	Secretary General
ģimenes atkalapvienošana	reunion of family
ģimenes dzīve	family life

I

identitātes izpaušana	disclosure of identity
iebidēšana	intimidation
iedalīt	allocate
iekšējo apstrīdēšanas vai pārsūdzības iespēju izsmelšana	exhaustion of domestic remedies
iepriekšēja sprieduma izvērtēšana	revision of an earlier judgment
iepriekšējā stāvokļa atjaunošana	restitutio in integrum
ierobežojoša interpretācija	restrictive interpretation
ierobežojuma raksturs	nature of interference
ierobežojumi, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības	limitations to protect the rights of others
ierobežojumi, lai aizsargātu demokrātisku sabiedrību	limitations to protect democratic society
ierobežojums / iejaukšanās	interference
ierobežota jurisdikcija/kompetence	limited jurisdiction
ieslodzījuma vietas ārsts	police surgeon
ieslodzījums	imprisonment

iesniegt sūdzību	lodge an application
(iestājies) noilgums	statute-barred
iestāties arodbiedrībās	join trade unions
ievainojamība	vulnerability
ievērošana	observance
ievietošana apcietinājumā	placement in custody
ilgstoša situācija	continuing situation
individuālā sūdzība	individual application/petition
individuālās sūdzības/ starpvalstu sūdzības būtība	merits of individual application / inter-state application
individuālie pasākumi	individual measures
infekcijas slimību izplatīšanās aizkavēšana	prevention of spreading of infectious diseases
informācija saprotamā valodā	information in language understood
informācija par aizturēšanas iemesliem	information on reasons for arrest
informācija par izvirzītās apsūdzības raksturu un iemeslu	information on nature and cause of accusation
informācija par izvirzīto apsūdzību	information on charge
informācijas pieejamība	access to information
invaliditātes pensija	disability pension
izdarīt sodāmu nodarījumu/ likumpārkāpumu	commit an offence
izdošana	extradition
izglītības plurālisms	pluralism in education
izmaksas un izdevumi	costs and expenses
izmanto legītimam mērķim	pursue a legitimate aim
izņemšana	seizure of
izpildāms tiesas nolēmums	enforceable judicial decision
izpilde	execution
izplatīšana	dissemination
izraidīšana	expulsion
izraidīt	expel
izskata otru tiesvedību/lietu	examine the second set of proceedings
izskatīšana tiesā	judicial review
izskatīšana/noteikšana	determination
izskatīt/noteikt	determine
izsmelt iekšējās apstrīdēšanas vai pārsūdzības iespējas	exhaust domestic remedies
izteiksmes brīvība	freedom of expression
izvērtē visus faktus, kuri liecina par vai pret	examine all the facts arguing for or against

izvirzītā apsūdzība	criminal charge
īpašuma aizsardzība	protection of property
īpašuma atjaunošana/atdošana	restitution of property
īpašuma atņemšana	deprivation of possession
īpašuma atņemšana	taking of property
īpašuma izmantošanas kontrole	control of use of property
īpašuma lietošana	use of property
īpašuma nodošana	transfer of the property
īpašuma tiesību atņemšana	deprivation of property
īpašuma un mājokļa iznīcināšana	destruction of possessions and home
īpašuma zaudējums	loss of property
īpašums	property
īstenot jurisdikciju	exercise the jurisdiction

J

jauni vai jaunatklāti apstākļi	new or newly discovered facts
juridiska palīdzība	legal aid or assistance
juridiski/tiesiski saistošs pienākums	legal obligation
jurisprudence / tiesu prakse	jurisprudence

K

kandidēt vēlēšanās	stand for election
karš, vai cits ārkārtas stāvoklis, kas apdraud nācijas dzīvi	war or other public emergency threatening the life of the nation
kasācijas sūdzība	appeal on a point of law
kasācijas sūdzība	cassation appeal
kasācijas sūdzības noraidīšana	dismissal of appeal on points of law
kavēšanās izmaksāt kompensāciju par piespiedu atsavināšanu	delays in payment of compensation for expropriation
kavēšanās tiesvedībā	delays in the proceedings
kavēt tiesības iesniegt sūdzību izmantošanu	hinder the exercise of the right of petition
klaidoņi	vagrants
klaudas ārkārtas stāvokļa gadījumā	service exacted in case of emergency
kolektīva sūdzība	collective complaint
kolektīvi īstenota izteiksmes brīvība	collective exercise of freedom of expression
kolektīvs sods	collective punishment

kompensācija	redress
kompetenta tiesa	competent court
kompetenta tiesību aizsardzības iestāde	competent legal authority
konfidenciālas informācijas izpaušanas nepieļaušana	preventing the disclosure of information received in confidence
konfidencialitāte	confidentiality
konstitucionālā tiesvedība/lieta	constitutional proceedings
kopējās domas	joint opinion
kopīga izpratne	common ground
korespondences noslēpums	secrecy of correspondence
kratišana	search
krimināla tiesvedība/kriminālieta	criminal proceedings
kūdišana uz naidu un vardarbību	incitement to hatred and hostility

L

Latvijas pārstāvis Eiropas Cilvēktiesību tiesā	representative of Latvia at the European Court of Human Rights
laulājamo minimālais vecums	marriageable age
leģitīms mērķis	legitimate aim
leģitīms nolūks	legitimate purpose
lēmums	decision
lēmums par (lietas) pieņemamību	admissible/ilicity/decision
lēmums par personas saukšanu pie kriminālatbildības (apsūdzība)	bill of indictment
līdzekļi, kas nodrošina ierašanos tiesā	guarantees to appear for trial
liecināt tiesā	testify at trial
liecinieks	witness
liecinieku nopratināšana	examination of witnesses
liegta iespēja izmantot advokāta palīdzību	denial of access to lawyer
lieta	case
lietas apstākļi	circumstances of the case
(lietas) iztiesāšana personā prombūtnē	absentia [in]
(lietas) izskatīšanas ātrums	speediness of review
(lietas) neskatīšana atklātā tiesas sēdē	absence of a public hearing
lietas nodošana Lielajai palātai	referral to Grand Chamber
lietas otrreizēja izskatīšana	retrial
lietas pārskatīšana, ko veic tiesa	review by a court

lietas pārskatīšanas procesuālās garantijas
(lietu) pieņemamības kritēriji
lietas sevišķie apstākļi
likumā paredzētā kārtība
likumā paredzēts pienākums
likumdevēja varas izvēle
likumīgi ierobežojumi
likumīgs tiesas nolēmums
lūgums atbrīvot no apcietinājuma
lūgums noraidīt (sūdzību) kā nepieņemamu

procedural guarantees of review
admissibility criteria
particular circumstances of the case
procedure prescribed by law
obligation prescribed by law
choice of the legislature
lawful restrictions
lawful order of a court
application for release from detention
plea of inadmissibility

M

mainīt reliģisko piederību vai ticību
manta/valdījums/īpašums
mantisks kaitējums/zaudējumi
masu informācijas līdzekļi
materiālais zaudējums
maznozīmīgs nodarījums
mājoklis/dzīvoklis
memorands
mērķis
mierizlīgums
miermīlīga pulcēšanās
miermīlīgas pulcēšanās brīvība
militāra rakstura dienests
militārais dienests
minimālā smaguma pakāpe
minimālais aizsardzības līmenis, uz kuru pilsoņiem ir tiesības demokrātiskā un tiesiskā sabiedrībā
Ministru Komiteja
minoritāšu grupai piederošas personas
minoritāte
morālais kaitējums
mutvārdu paskaidrojumi
mutvārdu tiesas sēde (process)
mūža ieslodzījums

change religion or belief
possessions
material damage
media
pecuniary damage
minor offence
home
memorandum
aim
friendly settlement
peaceful assembly
freedom of peaceful assembly
service of a military character
military service
minimum level of severity
minimum degree of protection to which citizens are entitled under the rule of law in a democratic society
Committee of Ministers
members of a minority group
minority
moral damage
oral submission
oral hearing
life sentence

N

nacionālā minoritāte / mazākumtautība	national minority
nacionālā tiesa	national court
nacionālais likums	national law
nacionalizācija	nationalisation
nacionālo tiesību aizsardzības līdzekļu neizsmelšana	non-exhaustion of domestic remedies
narkomāni	drug addicts
nav būtiska kaitējuma	no significant disadvantage
nav pietiekamu līdzekļu	has not sufficient means
nācijas dzīve	life of the nation
nāves sods	capital punishment
nāves sods	death penalty
nāvēssoda atcelšana	abolition of the death penalty
(neatbilstība) pēc materiālo tiesību principa	<i>ratione materiae</i>
(neatbilstība) pēc subjekta principa	<i>ratione personae</i>
(neatbilstība) pēc temporālā principa	<i>ratione temporis</i>
(neatbilstība) pēc teritorijas principa	<i>ratione loci</i>
neatkarīga tiesa	independent tribunal
neatkarīgi no robežām	regardless of frontiers
neatliekama sabiedrības vajadzība	pressing social need
nebrīve	servitude
negatīvs pienākums	negative obligation
neietekmējot ... pantā noteikto	without prejudice to the provisions of Article ...
neizpildišana	non-enforcement
neizsmelšana	non-exhaustion
nekārtību nepieļaušana	prevention of disorder
nekavējoša tiesas kontrole	prompt judicial control
nekavējošas informēšanas trūkums	lack of promptness of information
nekavējoties	promptly
nekavējoties informēts	promptly informed
nekavējoties paziņota un detalizēta informācija	prompt and detailed information
nemantisks kaitējums	non-pecuniary damage
nenoskaidrotas personības pārkāpuma izdarītājs	unidentified perpetrator
neobjektīvs	biased

neoficiāls kopsavilkums
nepieciešamais laiks
nepieciešamie līdzekļi
nepieciešams demokrātiskā sabiedrībā
nepieciešams tiesvedības interesēs
nepieļaut nekārtības
nepieļaut nelikumīgu ieeļošanu valstī
nepiemērojamība
nepieņemamība
nepilngadīgie
nepilngadīgo aizsardzība
nepilngadīgo likumpārkāpumi
nesamērīgi ilga tiesvedība
neslavas celšana
nesodāmība
nespēja nodrošināt sprieduma
ievērošanu
netaisnīgs tiesas process
nevainīguma prezumpcija
nevalstiska organizācija
nevēlēšanās uzturēt sūdzību
no Konvencijas izrietoša atbildība
nodokļu piemērošana
nodot
nodot kompetentām iestādēm
nodot kompetentām tiesību
aizsardzības iestādēm
nodot nekavējoties tiesnesim vai citai
amatpersonai, kura saskaņā ar likumu ir
pilnvarota veikt tiesu varas funkcijas
nodoties reliģijai vai pārliecībai
nodrošināt likumā paredzētu saistību
izpildi
nodrošināt maksājumu vai sodu
samaksu
nokavējuma procenti
nolaupīšana
nolemt atbrīvot
noraidījums par lūgumu atbrīvot no
apcietinājuma
nosacīta atbrīvošana

non-official summary
adequate time
adequate facilities
necessary in a democratic society
required by interests of justice
prevent disorder
prevent unauthorised entry into country
inapplicability
inadmissibility
minors
protection of juveniles
juvenile delinquency
unreasonably long (procedure)
defamation
impunity
inability to secure compliance with the
judgment
unfairness of proceedings
presumption of innocence
non-governmental organisation
absence of intention to pursue petition
liable under the Convention
taxation
transmit
bringing before competent authority
bringing before competent legal
authority
brought promptly before judge or other
officer authorised by law to exercise
judicial power
manifest religion or belief
secure fulfilment of obligation
prescribed by law
secure the payment of contributions or
penalties
default interest
abduction
order release
rejection of one's application for release

conditional release

noteikts ar likumu
noteikts ar likumu
notiesāšana
novērst trūkumus
noziedzīgs nodarījums
noziegumu nepieļaušana

prescribed by law
provided by law
conviction
rectify the shortcomings
criminal offence
prevention of crime

P

pabalsts
padoties
pagaidu (aizsardzības) pasākums
pagaidu pasākums
pagarināt apcietinājuma termiņu
pamatbrīvības
pamatojums/argumentācija
pamatotas šaubas
pamatoti ar sabiedrības interesēm
demokrātiskā sabiedrībā
pamatots iemesls, lai nepieļautu
bēgšanu
pamatots iemesls, lai novērstu
likumpārkāpumu
pamatvērtības demokrātiskā sabiedrībā

panākt liecinieku klātbūtni
papildu viedoklis
parakstīšana un ratificēšana
parastie pilsoniskie pienākumi
paredzamība
pasākumi, kas līdzīgi piespiedu
atsavināšanai
pasākumi, kas nepieciešami bērnu
interesu nodrošināšanai
pasludināt spriedumu
pašaizsardzība
paternitātes prezumpcija
patiesas intereses
patvaļība
patvaļīga aizturēšana/apcietināšana

allowance
surrender
interim measure
provisional measure
extend the detention on remand
fundamental freedoms
reasoning
reasonable suspicion
justified by the public interest in a
democratic society
reasonably necessary to prevent fleeing

reasonably necessary to prevent offence

fundamental values of a democratic
society
obtain attendance of witnesses
supplementary opinion
signature and ratification
normal civic obligations
foreseeability
measures similar to expropriation

measures necessary in the interests of
children
deliver a judgment
self-defence
presumed paternity
genuine requirement
arbitrariness
arbitrary arrest/detention

patvaļīga brīvības atņemšana	arbitrary deprivation of liberty
patvaļīga rīcība	arbitrary action
patvēruma meklētājs	asylum-seeker
pazemojoša apiešanās	degrading treatment
pazemojošs sods	degrading punishment
pazemojošs sods	humiliating punishment
paziņojums par atkāpšanos	notification of a derogation
paziņojums, deklarācija	notification
pāraudzināšanas nolūks	educational supervision
pārkāpums	violation
pārliecinoši pierādīt	convincingly demonstrate
pārlicības brīvība	freedom of conscience
pārmērīgs tiesvedības ilgums	excessive length of proceedings
pārrunas	negotiations
pārstāvis	representative
pārsūtišana	rendition
pārvietošanās brīvība	freedom of movement
pārvietošanās brīvība	liberty of movement
pārvietošanās brīvības ierobežojums	restriction on freedom of movement
persona, kura atsakās (dienēt)	conscientious objector
pārlicības dēļ	
personas brīvība	liberty of person
personas drošība	security of person
personas, kas ir bruņoto spēku sastāvā	members of armed forces
personas, kas ir policijas sastāvā	members of police
personas, kas ir valsts pārvaldes sastāvā	members of administration
pēc (noteikta) laika	lapse of time
pēc notiesāšanas	after conviction
pieejamība	accessibility
pieļaut (pierādījumus)	admit (evidence)
pielūgt	worship
piemērojamība	applicability
piemērojamie noteikumi	applicable provisions
piemērošana ar atpakaļejošu spēku	retroactivity
pienākumi un atbildība	duties and responsibilities
pienākums pildīt militāro dienestu	obligation of performing military service
pierādījumi, kas izslēdz saprātīgas šaubas	proof beyond reasonable doubt
piespiedu	compulsory

piespiedu atsavināšana	expropriation
piespiedu darbs	compulsory labour
piespiedu darbs	forced labour
piespiedu evakuācija	forced evacuation
piespiedu ietekmēšana	coercion (administrative)
(piespiedu) pazušana	(forced) disappearance
piešķirt finansiālu atlīdzību	make financial award
piešķirt juridisko palīdzību	grant legal aid
pilnvara	power of attorney
pilotspriedums	pilot judgment
pilsona izraidīšanas aizliegums	prohibition of expulsion of a national
pirmstiesas aizturēšana	pre-trial detention
pirmstiesas aizturēšanas pamatotība	reasonableness of pre-trial detention
pirmstiesas apcietinājuma ilgums	length of pre-trial detention
pirmstiesas atbrīvošana	release pending trial
pirmšķietami	prima facie
pirmšķietami pamatota sūdzība	arguable claim
plašs	extensive
politiskā darbība	political activity
politiskā partija	political party
politiskais patvērums	political asylum
politiskās tiesības	political rights
politiskie vai citi uzskati	political or other opinion
pozitīvie pienākumi	positive obligations
praktiska pieejamība tiesai	effective access to a court
praktiska un efektīva aizsardzība	practical and effective protection
prasība par zaudējumu atlīdzināšanu	action for damages
pratināšana	interrogation
prese	press
preses brīvība	freedom of the press
preses klātbūtnes aizliegšana	exclusion of press
prettiesiska aizturēšana	illegal detention
prettiesiska aizturēšana	unlawful detention
(prettiesiskas darbības) tieša	directly imputable to the local
attiecināšana uz vietējām pārvaldes	authorities
iestādēm	
prettiesiskums	unlawfulness
preventīva aizturēšana	preventive detention
privātā dzīve	private life
procesuāls trūkums	procedural defect

prombūtne veselības dēļ
publikas klātbūtnes aizliegšana
publiska institūcija/iestāde
publiski pasludināts spriedums
publisks
pušu līdztiesība
pušu privātās dzīves aizsardzība

sick leave
exclusion of public
public authority
public judgment
public
equality of arms
protection of private life of the parties

R

radoraidījumu, televīzijas raidījumu un
kino demonstrēšanas licencēšana
rasties/izcelties
relīģija
relīģijas noteikumi
relīģiskā kopiena
relīģiskas vai rituālas ceremonijas
rīcības brīvība
rūpības trūkums
rūpīgums

licensing of broadcasting, television and
cinema enterprises
originate
religion
religious instructions
religious community
religious practice
margin of appreciation
lack of diligence
diligence

S

sabiedrības dzīve
sabiedrības labklājība
sabiedrības viedoklis
sabiedriskā drošība
sabiedriskā kārtība
sabiedriskais pakalpojums/valsts
dienests
sabiedriskās intereses
sabiedriskās kārtības aizsardzība
sacikstes principā balstīta tiesvedība
sagatavošanās aizstāvībai
saistības, kuras puses ir uzņēmušās
saistošs spriedums
sākotnējie iebildumi/sākotnējā
izmeklēšana
salīdzināmi apstākļi

life of the community
well-being of the community
public opinion
public safety
public order
public service
public interest
protection of public order
adversarial trial/adversarial hearing
preparation of defence
engagements undertaken by parties
binding judgment
preliminary objection / investigation
comparable situation

samērīgs ar sasniedzamo leģitīmo mērķi	proportionate to the legitimate aim pursued
samērīgums	proportionality
saņemt un izplatīt informāciju un idejas	receive and impart information and ideas
saprātīgi laika posmi	reasonable intervals
saprātīgs samērīguma līdzsvars	reasonable relationship of proportionality
saprātīgs termiņš	reasonable time
saprātīgs un objektīvs attaisnojums	reasonable and objective justification
sastāvs	composition
savaldīt dumpi vai apvērsumu	quell riot or insurrection
Sekretariāts	Registry
sešu mēnešu termiņš / noteikums	six-month period/rule
sevišķa smaguma pakāpe	particular level of severity
sevišķi apstākļi	special circumstances
sistēmiska problēma	systemic problem
sk. "alternatīva civilā pakalpojuma"	civilian substitute service
slepena novērošana	secret surveillance
(slepkavības) izmeklēšanas efektivitāte	effectiveness of investigation into (murder)
smagāks sods	heavier penalty
sociālā drošība	social security
sociālā izcelsme	social origin
soda raksturs	nature of punishment
soda uzlikšana	imposition of fine
sodīšanas nepieļaujamība bez likuma	nulla poena sine lege
sods	penalty
sods par nodokļu nemaksāšanu	tax penalty
spēka / vardarbības pielietošana	use of force/violence
spēkā esošs	in force
spēkā neesošs	null and void
spīdzināšana	torture
spīdzināšana, atrodoties policijas uzraudzībā	torture in police custody
spīdzināšanas aizliegums	prohibition of torture
srieduma pieņemšana	adoption of a judgment
sriedumi pēc to dabas ir deklaratīvi	judgments are essentially declaratory in nature
sriedums	judgment
starptautiskās saistības	international obligations

starpvalstu lieta	inter-State case
strīds	dispute
strīds ir atrisināts	matter resolved
sūdzība	claim
sūdzība	complaint
(sūdzība ir) jau bijusi pakļauta kādai citai procedūrai	same as matter submitted to other procedure
(sūdzība ir) tāda pati kā jau izskatīta lieta	same as matter already examined
sūdzības būtība	merits of the complaint
sūdzības iesniedzējs	applicant
sūdzības iesniedzējvalsts	applicant State party
sūdzības iesniegšanas datums	date of lodging of a complaint
sūdzības iesniegšanas tiesības ļaunprātīga izmantošana	abuse of the right of petition
sūdzības izskatīšana	examination of the appeal
svītrot (sūdzību) no Tiesā izskatāmo lietu saraksta	striking out applications
šaura interpretācija	narrow interpretation
šā brīža situācija/apstākļi	present-day conditions

T

taisnības apsvērumi	equitable basis
taisnīga lietas izskatīšana	fair hearing
taisnīgs atlīdzinājums	just satisfaction
taisnīgs tiesas process	fairness of proceedings
teksts	wording
teritoriāla vienotība	territorial integrity
termiņa notecējums	expiry of time-limit
ticības/reliģijas brīvība	freedom of religion
Tiesa nolemj...	Court holds ...
Tiesas jurisdikcija / lietu piekritība Tiesai	jurisdiction of the Court
tiesas kļūda	miscarriage of justice
tiesas kompetence veikt lietas pārskatīšanu	scope of court review
(tiesas nolēmumu) izpildes process	enforcement proceeding
tiesas pieejamība	access to court
tiesāšana saprātīgās laika robežās	trial within a reasonable time
tiesības atcelt tiesas lēmumu	power to overturn decision of the court
tiesības celt prasību / iesniegt sūdzību	<i>locus standi</i>

tiesības iesniegt individuālo sūdzību	right to individual application
tiesības iesniegt prasību par...	right of petition to
tiesības netikt divreiz tiesātam vai sodītam / <i>non bis in idem</i> princips	<i>ne bis in idem/non bis in idem</i> principle
tiesības netikt divreiz tiesātam vai sodītam/ <i>ne bis in idem</i>	double jeopardy
tiesības stāties laulībā	right to marry
tiesības un brīvības, no kurām nevar atkāpties	non-derogable rights and freedoms
tiesības un brīvības, no kurām var atkāpties	derogable rights and freedoms
tiesības uz brīvību/drošību	right to liberty/security
tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību	right to an effective remedy
tiesības uz ģimenes dzīves neaizskaramību	respect for family life
tiesības uz īpašuma izmantošanu	peaceful enjoyment of possessions
tiesības uz mājokļa/dzīvokļa neaizskaramību	respect for home
tiesības uz pieeju...	right of access to
tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību	respect for private life
tiesības uz sarakstes neaizskaramību	freedom of correspondence
tiesības uz sarakstes neaizskaramību	respect for correspondence
tiesības uz vecāku filozofisko uzskatu neaizskaramību	respect for parents' philosophical convictions
tiesības uz zaudējumu atlīdzinājumu neesamība	absence of right to compensation
tiesības, kuras nav absolūtas	qualified rights
Tiesībsargs	Ombudsman
tiesību aizsardzība	protection of the rights
tiesību aizsardzības neefektivitāte	ineffectiveness of remedies
tiesību ierobežojumu piemērošanas robežas	limitation on use of restrictions on rights
tiesību ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums	prohibition of abuse of rights
tiesiska aizturēšana vai apcietināšana	lawful arrest or detention
tiesiski aizturēt	effect lawful arrest
tiesiskums	rule of law
(tiesneša) atsevišķās nepiekrītošās domas	dissenting opinion
(tiesneša) atsevišķās piekrītošās domas	concurring opinion
tiesneša objektivitāte	impartiality of a judge

tiesnesis vai cita amatpersona, kura veic tiesu varas funkcijas	judge or other officer exercising judicial power
tiesu eksperts	forensic expert
tiesu instances	level of jurisdiction
tiesu izpildītājs	bailiff
tiesu prakse	case-law
tiesu psihiatriskās ekspertīzes rezultāti	psychiatric evidence
tiesu varas amatpersona	judicial officer
tiesu varas autoritātes un objektivitātes saglabāšana	maintaining the authority and impartiality of the judiciary
tiesu varas iestādes	judicial authorities
tiesvedība bez kavēšanās	prompt trial
tiesvedības intereses	interests of justice
tiesvedības tiesiskums	lawfulness of proceedings
tiesvedības/lietas norise	conduct of the proceedings
tikumība	morals
tikumības aizsardzība	protection of morals
trešā puse	third party
turpmāka izskatīšana nav attaisnojama	continued examination not justified
turpmāka turēšana apcietinājumā	continued detention

U

upuris	victim
uzaicināt (ar pavēsti) liecinieku	summon the witness
uzbrukums	assault
uzmākšanās	harassment
uzskatu brīvība	freedom of opinion
uzturēt / izmantot	pursue

V

vadoties no taisnības apsvērumiem	ruling on an equitable basis
vaina pierādīta saskaņā ar likumu	proved guilty according to law
valdība	The Government
valstiskā izcelsme	national origin
valsts drošība	national security
valsts institūcija / iestāde	national authority
valstu jurisdikcija	jurisdiction of states
vardarbīga apiešanās ar aizturētajiem	ill-treatment of detainees/in custody

vecāka tiesību atņemšana	withdrawal of parental rights
vecāku reliģiskā pārliecība un filozofiskie uzskati	parents' religious and philosophical convictions
vecāku vara	parental authority
vecums, kurā iestājas kriminālatbildība	age of criminal responsibility
veido	constitute
verdžība	slavery
verdžības un piespiedu darba aizliegums	prohibition of slavery and forced labour
vērtējums	value judgment
veselības aizsardzība	protection of health
vide	environment
vidēji smags miesas sods	moderate physical punishment
vienādi nosacījumi	same conditions
vienbalsīgi	unanimously
vienlīdzība likuma priekšā	equality before the law
vienots likums	uniform law
vietējās vajadzības un apstākļi	local needs and conditions
vietējie tiesību akti	domestic legislation
visas sabiedrības intereses	interests of society as a whole
vispārēja rakstura pasākumi	measures of a general character
vispārējās intereses	general interest
vispārējās jurisdikcijas tiesas	ordinary courts
vispārējās vēlēšanu tiesības	universal suffrage
vispārējie starptautisko tiesību principi	general principles of international law
vispārējie tiesību principi, kurus atzīst civilizētās nācijas	general principles of law recognised by civilized nations
vispārības labā celta prasība	<i>action popularis</i>

Z

zaudējumu atlīdzinājuma piešķiršana	award compensation/damages
zemes gabals	plot of land

The glossary has been developed by the Human Rights National Implementation Division of the Directorate General of Human Rights and Rule of Law, under the HELP umbrella. It is intended to guide legal professionals from Council of Europe member states in using the correct terminology when they make Convention-based arguments in national proceedings and to correctly understand when reading judgments in English. The Latvian translation was done by the Registry of the European Court of Human Rights.

Šo vārdnīcu HELP programmas ietvaros ir izstrādājusi Eiropas Padomes Cilvēktiesību un tiesiskuma ģenerāldirektorāta Cilvēktiesību īstenošanas nodaļa. Vārdnīcas mērķis ir veicināt Eiropas Padomes dalībvalstīs tiesību speciālistu izpratni par Konvencijas terminu pareizu izmantošanu attiecīgajā valstī, kā arī šo terminu lietojumu Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumos. Tulkojumu latviešu valodā veicis Eiropas Cilvēktiesību tiesas Sekretariāts.

www.coe.int/nationalimplementation

www.coe.int

The Council of Europe is the continent's leading human rights organisation. It comprises 47 member states, 28 of which are members of the European Union. All Council of Europe member states have signed up to the European Convention on Human Rights, a treaty designed to protect human rights, democracy and the rule of law. The European Court of Human Rights oversees the implementation of the Convention in the member states.

Eiropas Padome ir Eiropas vadošā cilvēktiesību organizācija. Tajā apvienojušas 47 valstis, tostarp 28 Eiropas Savienības dalībvalstis. Visas Eiropas Padomes dalībvalstis ir parakstījušas Eiropas Cilvēktiesību konvenciju - līgumu, kurš radīts, lai aizsargātu cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskumu. Eiropas Cilvēktiesību tiesa pārrauga šīs Konvencijas īstenošanu dalībvalstīs.

